

Dům pod jasanem

Text
Anna Veselovská

Uvnitř stavení v trutnovských Voletinách narazíte na každém rohu na utkané sukně, stěna je zarovnaná špulkami s přízí, z košíku nad nimi přetéká ovčí rouno. Atmosféra je nasycená tvůrčím duchem. A v bývalé stodole je poklad. Muzeum plné věcí ke zpracování lnu, tkalcovských stavů a dalších letitých předmětů, které naši nedávní předci používali v každodenním životě. Pocházím z Vrchlabí, a tak je možné, že moje prabába na podobné trdlici lámala len taky.

Muzeum bez vitrínek

O tom, jak se žilo nejenom tkalcům v dobách našich prababiček, si nejlépe uděláte představu, když na chvíli usednete ke stavu, a ještě víc během povídání v muzeu. Navíc je téměř jisté, že od-sud neodejdete bez povědomí o tom, jak se zpracovává len. To, že se něco jmenuje **muzeum**, totiž ještě neznamena, že koukáte skrze sklo vitrínek na exponáty. Namísto toho si tu taky během prohlídky zkusíte vyrobit provázek od samotné rostlinky. Pěkně na historických nástrojích.

Dům plný tvůrčího ducha

Dům pod jasanem slouží nejen jako tkalcovské muzeum, ale současně jako místo pro volnočasové i rekvalifikační výtvarné kurzy. Z lidových řemesel sem můžete zajet na kurz výroby košíků, drátovat nebo právě tkát. Pořádají se tu i výtvarné kurzy, malování, výroba svíček nebo mýdel. Tkát prý nejčastěji jezdí ti, kdo si koupili stav a chtějí se něco naučit, nebo ti, kteří si tkaní chtějí zkusit v momentě, kdy uvažují o nákupu stavu.

Doby se mění

O jídlo ani ošacení se dnes nestaráme tak napřímo jako dříve. Spíš na ně vyděláváme. Ruční práce v uplynulých dvou stoletích prořídla. S rostoucím blahobytem střední třídy se duch vytrácel nejen z člověka, ale i z prostředí, ve kterém žije. Ale duše se tak nějak brání. A tak se znovu pomalinku začínáme obklopovat tím, co potřebujeme. Vracíme se pro příběhy předmětů a k opravdovým lidem. Všechno, co jsme „zplastovali“, zase ožívujeme a ruční práce je znovu ceněná pro svoji jedinečnost, kvalitu, ale i dotek lidského ducha. Kdo má doma keramiku od známého, kabelku od kamarádky nebo ošatku z kurzu, jistě to znáte. Kdo neznáte, zkuste si utkat látku, vyrobit šperk nebo uplést košík na houby třeba právě na některém z kurzů v Domě pod jasanem.

Tkalcovská rodina

Tkaní je možná rozšířenější činností, než by si člověk pomyslel. I když je to prý skromné živobytí, dá se jím i žít. V domácím a vlněném prostředí **Domu pod jasanem** dokonce už osmým rokem probíhá akreditovaný **Rekvalifikační kurz ruční tkadlec**. Kdo tká ve volném čase, může se o síle tkalcovské komunity přesvědčit a buď se připojit k nějaké ze skupin na internetu (třeba k ženám z komunity jménem Vlněnka, které si navzájem radí a sdílí zkušenosti a radost ze svých výrobků na bit.ly/vlnenka), nebo přijet na **Celostátní se-tkání tkalců**. To pořádá právě **Dům pod jasanem** a je s ním spojená řada seminářů. Jeden z nich vede třeba doktor chemie z VŠ zemědělské, který patří k výborným tkalcům a umí upříst jemnou, tenkou a stejnosměrnou nitku. Další kurz vede absolvent matfyzu, programátor, který vydal knihu Tkaní na karetkách a je mistr ve starých tkalcovských technikách. Řada mladých žen i mužů se zabývá tkaním šátků na nošení dětí nebo třeba přesnými rekonstrukcemi tvorby oděvů z dob Slovanů i Keltů. To, že proces výroby tkanin byl, na rozdíl od současnosti, součástí běžného života, dává veliký prostor těm, kteří se věnují tzv. living history, která usiluje o to, přiblížit lidem, jak vypadal každodenní život v různých historických obdobích.

Při natahování osnovy je třeba dvou párů rukou

To, co běžný tkadlec utkal za hodinu, mi trvalo někde mezi 5–7 hodinami. Teď už se na látku, i tu strojovou, budu asi navždy dívat proměněným pohledem. A taky dokážu ocenit ruční práci ostatních.

Pokud chcete na tkanině vzor, teorii neuniknete

DŮM
POD JASANEM

TKALCOVSKÉ MUZEUM

Mrkněte na:
www.dumpodjasanem.cz

Pravý domácí časopis | 47